

Geslagen maar nooit verslagen

Van onze verslaggeefster
Margriet Benak

HOLTHE — “Ik heb me geslagen gevoeld, maar nooit verslagen En dat je valt is niet erg. Het is pas tragisch als je niet meer de moed hebt om op te staan. Ik heb juist het gevoel dat ik sterker uit de strijd ben gekomen. Ik heb hierdoor geleerd, dat het belangrijk is dingen te relativeren en te incasseren. En dat je de zaak in de hand houdt. We hebben ons niet uit het veld laten staan.”

De 50-jarige kunstschilder en -handelaar Cor van Loenen, met zijn vrouw Corrie inmiddels 17 jaar woonachtig in het Beiler buurtschapje Holthe, was tot voor kort de hoofdverdachte in het vervalsen van doeken van de Groninger Ploeg-schilder Jan Altink (1885-1971). In 1991 werd de naam van Van Loenen in verband gebracht met het vervalsen van Altinks, nadat bij gerenommeerde Amsterdamse veilinghuizen als Sotheby's en Christie's doeken uit de veiling werden teruggetrokken, omdat niet duidelijk was of de Altinks nu echt waren of vervalsingen.

In 1992 werd Cor van Loenen zelfs van huis gehaald. Door acht rechercheurs. Met in zijn ene hand een dweil en in de andere een fles bleekmiddel — ‘ik was bezig om het toilet, schoon te maken’ — werd hij verzocht mee te komen. Vier dagen verhoor in Amsterdam. “Ik kreeg niet eens de tijd om m'n tandenborstel te pakken.”

Justitie in Amsterdam heeft de zaak inmiddels geseponeerd. Wegens gebrek aan bewijs. Er is in die tijd veel over Van Loenen gezegd en geschreven. Maar Cor van Loenen zit daar verder niet mee. De Altink-affaire is hiermee afgedaan. De bevindingen van het gerechtelijk laboratorium in Rijswijk, dat twee vermeende vervalsingen van Jan Altink (het schilderij met landweg, enige boerderijen en een paard, getekend J. Altink '42, en het schilderij met berglandschap en zon, gesigneerd J. Altink '54) aan een technisch onderzoek onderwierp, zeggen meer dan genoeg, vindt Van Loenen. Met behulp van microscopische infrarood-analyse is komen vast te staan dat er geen aanwijzingen zijn dat de schilderijen vals zijn. “Dat betekent dus dat ze goed zijn”, zegt Cor van Loenen.

Ook van het omstreden portret ‘Naakt’ van Jan Altink, dat eerst jaren in Groningen had gerouleerd zonder signatuur van de schilder zelf, maar later, toen Van Loenen het doek in bezit kreeg, wel ineens was voorzien van de naam, is komen vast te staan dat de handtekening echt is. “Er zat een streep op het doek. Toen ik probeerde het vuil met kneedgom weg te poetsen, ontdekte ik ook dat het werk wel was gesigneerd.”

Het echtpaar voelt zich ‘opgelucht en bevrijd’. Hoewel hun advocaat vindt, dat er nog een mogelijkheid is om schadevergoeding te krijgen voor de dagen, dat de kunsthandelaar werd vastgehouden, willen Cor en Corrie van Loenen het hierbij laten. “Dat het gerechtelijk laboratorium heeft vastgesteld dat de

doeken niet vals zijn, is de kroon op ons werk. En weet je wat het is? De hele zaak heeft ons al genoeg geld en energie gekost. En waarom zullen we doorgaan. De uitslag zal toch hetzelfde luiden, namelijk 'gebrek aan bewijs.'

Van Loenen vindt het overigens van de zotte om een rechtszaak te beginnen om zijn onschuld te bewijzen. 'En wat bereik je er mee? Ze rectificeren misschien met een paar regels tussen de groentereclame, dat Van Loenen toch gelijk had.' Volgens de Van Loenens doen ze er beter aan om de zaak te vergeten.

Zij waren goed bevriend met de familie Tjerk Vermaning, de veelbesproken amateur-archeoloog uit Drenthe, evenals Van Loenen ook beschuldigd van vervalsing. "Tjerk heeft wel gestreden om zijn onschuld te bewijzen. En wij hebben gezien hoeveel ellende dat heeft veroorzaakt binnen z'n gezin. Toch is hij miskend gestorven. Dat zal ons niet gebeuren", zegt Cor van Loenen.

Van volledige genoegdoening is volgens Cor van Loenen pas sprake als Justitie, René Smithuis (de galeriehoudster uit Heiloo, die als eerste de Altinks als vals betitelde) en al die andere kunstkenner hun ongelijk zouden erkennen.

Daarom vindt Van Loenen 'het zo wel goed'. "Niet omdat ik het met de gang van zaken eens ben geweest. Zeker niet. En er zullen nu vast mensen zijn die denken 'zie je nu wel, ze hebben toch iets te verbergen'. Maar laat ze dat maar mooi denken. Ik kan gelukkig weer schilderen. Ja gelukkig, want er was een periode dat er niets uit m'n vingers kwam. Dat ik achter mijn schildersezal zat en gewoon niet kon schilderen. Ik heb een tijdje gedacht, dat het nooit weer terug zou komen. Maar ik ben nu weer lekker bezig."

Hij heeft nu nog elf Altinks in huis. Dat blijft voorlopig ook zo. "Er is zeker belangstelling voor. Maar ik houd het voorlopig rustig." Van besmette Altink-schilderijen is volgens Van Loenen geen sprake. "Iets wat besmet is is ziek. Er is door het gerechtelijk laboratorium toch aangetoond, dat er geen zieke bacteriën zijn aangetroffen in deze doeken? Misschien zijn ze hierdoor juist interessanter geworden voor bepaalde mensen."

(Foto niet afgedrukt)

▪ Cor van Loenen met het Altink-doek 'Naakt', waarvan nu ook vast is komen te staan dat de signatuur van de Groninger Ploeg-schilder wel echt is.

Persburo Melissen/Peter Wassing